

TÜRK HUKUKUNDA ALONJ

THE CONCEPT OF ALLONGE IN TURKISH LAW

Yrd. Doç. Dr. Hüsni TURANLI*

ÖZET

Emre yazılı kambiyo senetlerinin devri ciro ve zilyetliğinin teslimi ile gerçekleşir. Giro, kural olarak senedin arka yüzüne yapılır, ancak yer kalmadığı takdirde arka yüzünün uzantısı olarak kabul edilen ve senede iliştilen alonj adlı kâğıda da yapılabilir. Dolayısıyla senedin arkasına yazılabilen tüm kayıtlar, bu bağlamda, ciro, aval, ihbar, ibraz şerhleri ve karşılıksızdır işlemi alonj üzerine yazılabilir. Kıymetli evrakta senetler sıkı şekil esasına tabi iken alonjun kanunen öngörülen bir şekli yoktur. Yargıtay kararlarından da anlaşılacağı gibi son yıllarda alonj kullanılarak emre yazılı senetlerde sahtecilik girişimlerinde artma görülmüştür. Dolayısıyla, tıpkı senetlerde olduğu gibi, alonjda da belirli şekil şartlarının aranması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Emre yazılı senetler, ciro, alonj.

ABSTRACT

The assignment of the negotiable instruments to order is done through indorsement and the transfer of the possession of the instrument. Indorsement is done, as a rule, onto the back of the instrument but it can also be noted onto a paper called allonge, which is attached to the instrument. Therefore, all notes including endorsement, aval, notice and presentation notes and transaction for uncovered instruments may be laid down on allonge. Despite the fact that the negotiable instruments are subject to strict formation rules, there is no rule for the formation of the allonge. As it can be concluded from the precedents of the Appeal Court, there is an increase in the number of the forgery attempts through the use of allonge in negotiable instruments to order. Hence it is believed that some sort of formality conditions be sought for allonge.

Keywords: Bill to order, endorsement, allonge.

* Kıbrıs İlim Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, (turanlih@hotmail.com).
(Geliş Tarihi: 15.08.2017 / Kabul Tarihi: 25.08.2017)

I. GİRİŞ

Bu makalenin yazılmasındaki temel neden, tarafımıza tevdi edilen ve bir icra dairesinde işlem gören bir çekle ilgili görüşümüze başvurulmuş olmasıdır. Dosyada, çekin arkasında ciro için yer kalmaması nedeniyle çeki eklenen üç adet küçük kâğıt (alonj) üzerinde, beyaz ciro şeklinde üç farklı kişinin adı, soyadı ve imzası, üçüncü kâğıtta ise hem son cırantanın kimliği ve imzası hem de bankanın karşılıksız işlemi yer almakta idi.

Dosyayı incelerken, yıllardır kıymetli evrak hukuk dersi vermemize rağmen alonj konusunu sadece poliçenin arkasında yer kalmadığında poliçeye eklenen bir kâğıt tanımıyla kısaca geçtiğimizi ve “şekli nasıl olmalıdır” ya da “hukuki niteliği nedir” gibi konulara değinmediğimizi fark ettik. Bu nedenle bir yandan kendimizde gördüğümüz bu eksikliği gidermek bir yandan da konu hakkında bir tartışma yaratabilmek için kıymetli evraka ilişkin kitapları alonj ile ilgili olarak tekrar gözden geçirdik. Kıymetli evrak öğretisinde pek ele alınmayan alonjun, şekli ve hukuki niteliği gibi konularda ders kitaplarından fazla bir sonuca ulaşamadık. Yargıtay kararlarında da alonjun şekli ve hukuki niteliği hakkında herhangi bir karar mevcut değildi. Buna karşılık, çeki alonj gibi yapıştırılan ad-soyad ve imza yazılı kâğıtlarla yapılan sahteciliklere ilişkin birtakım kararlara erişebildik. Öte yandan görüşümüze başvuran dosya içeriğinden, gerek çekin ibrazı sırasında banka görevlisinin ve gerekse icra takibi esnasında icra müdürünün; çekin arkasına iliştirilen birbirinden bağımsız üç adet kâğıdın alonj niteliği konusunda herhangi bir kuşkuya düşmemiş olduğu, hem ibraz ve karşılıksız işleminin alonj üzerine yapıldığı hem de kambiyo senetlerine özgü takibe girildiği anlaşılmaktaydı. Alonjun şekli konusunda bir düzenleme olmadığı için küçük bir kâğıda yapılan tek bir cironun geçerli sayıldığı da anlaşılıyordu.

Kıymetli evrak hukukunda senedin sıkı şekil şartlarına bağlı olduğu bilinmektedir¹. Bunun temel gerekçeleri olarak, ticari hayatın güvene dayalı olması, tedavüle çıkan senetlerin sıkı şekil şartlarıyla korunmaları vb. ileri sürülmektedir. Oysaki cironun dolayısıyla devir beyanının ortaya konulduğu alonjda herhangi bir şekil şartının aranmamasının, kıy-

metli evrak öğretisinin temel ilkeleri ile uyum sağlamadığı düşünülmektedir. Mevcut durumuyla, Türk Ticaret Kanunu'nun 683,701, 731 ve 811. maddelerinde düzenlenen ve emre yazılı senetlerin bir tamamlayıcısı gibi düşünülen alonjun kendisinin de bir kıymetli evrak olup olmadığı belirsizdir.

Makalede, alonj konusu, anlamı, şekli, hukuki niteliği ve nelerin alonj üzerine yazılabileceğini incelemeye çalışılmıştır. Bu çerçevede alonjun şekli konusunda bazı sonuçlara ulaşılmış ve öneri olarak dile getirilmiştir.

II. KAVRAM OLARAK ALONJ, TÜRK TİCARET KANUNUNDA DÜZENLENİŞ BİÇİMİ

A. KAVRAM

Alonj, poliçenin arkasında yer kalmadığında ciro yapmak için poliçeye iliştirilen bir kâğıt olarak tanımlanabilir². İngilizce karşılığı “allonge”³ Fransızca karşılığı “allonger”⁴dur. Almanca karşılığında yine “allonge” yazılıdır.

Köken olarak Latince bir kelime olan alonj, “uzatmak” anlamını taşır. Alonj hukukumuzda, 6762 sayılı Eski Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) 595. maddesi hükmü ile girmiştir. Yeni TTK m. 683'te de yer alan düzenleme ile alonj, poliçeye bağlı bir kâğıt olarak açıklanmıştır. Kaynak İsviçre Borçlar Kanunu'nun (İBK) 1003. maddesinin resmi İngilizce çevirisinde, “allonge” kelimesi yerine “sheet” yani “kâğıt” yazılıdır. İBK'nın Fransızca nüshasında, 1003. maddede “*L'endossement doit être inscrit sur la lettre de change ou sur une feuille qui y est attachée (allonge)*” denilerek alonj için “*une feuille (bir kâğıt)*” ibaresine yer verilmiş ve parantez içinde (allonge) yazılmıştır. Almanca nüshasında ise, “*Das Indossament muss auf den Wechsel oder auf ein mit dem Wechsel verbundenes Blatt (Anhang, Allonge) gesetzt werden.*” şeklinde ifade edilmiştir. Burada, “*Blatt (belge)*” ibaresine yer verilmiş ve parantez içinde (anhang, allonge) yani “ek-alonj” ibareleri de yazılmıştır.

2 Nitekim TTK m. 683'te “*Cironun, poliçe veya poliçeye bağlı olan ve alonj denilen bir kâğıt üzerine yazılması.*” şeklindeki düzenleme ile alonjun poliçeye bağlı bir kâğıt olduğu ifade edilmiştir.

3 Allonge, uzamak, uzatmak anlamına gelir. <http://legal-dictionary.thefreedictionary.com/allonge> s.e.t. 19.03.2017.

4 <http://www.fransizcasozluk.net/s/allonger.htm> s.e.t. 19.03.2017.

1 **Pulaşlı**, Hasan (2015) Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 4.Baskı, Ankara, s.39.

Sonuç olarak alonj, senedin arkasına eklenen bir kâğıttır. Kanunda, senedin kendisiyle ilgili olarak açıkça bir kâğıt olması belirtilmemişken, alonjun bir kâğıttan ibaret olduğu açıkça yazılmıştır⁵.

B. TÜRK TİCARET KANUNU'NDA ALONJA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Türk Ticaret Kanunu m. 683/1'de, cironun poliçe veya poliçeye **bağlı** olan ve "**alonj**" denilen kâğıt üzerine yazılması öngörülmüştür. Aynı şekilde, m.683/2'de beyaz cironun, m.701/1'de aval şerhinin poliçe veya alonj üzerine yazılması benimsenmiştir. TTK m. 731/2'de, mücbir sebep ortaya çıktığında poliçe hamili, mücbir sebepleri gecikmeksizin kendinden önce gelen kişiye ihbar etmekle ve bu ihbarı, altına tarih, yer ve imzasını da koyarak poliçeye veya alonja kaydetmekle yükümlü tutulmuştur.

Türk Ticaret Kanunu m. 776 ilâ 779'da bono ile ilgili düzenlemeler yer almaktadır. Kanun koyucu sistematik olarak kambiyo senetlerinde poliçeyi esas almış ve poliçeye ait hükümlerin çok büyük bir kısmının bono (ve kısmen çek) için de uygulanabileceğini öngörmüştür. Bono faslında, m.778/1-a'da poliçenin cirosuna ilişkin 681 ila 690. maddeleri bono için de uygulama alanı bulmakta, dolayısıyla m.683/2 hükmünün uygulanabileceği, yani bononun cirosunun, arka yüzde yer kalmaması durumunda alonja da yapılabileceği kabul edilmiştir. TTK m. 778/1-d'de ödememe halinde başvuru haklarına dair 713 ila 727 ve 729 ila 732.maddelere atıfta bulunulmuş, dolayısıyla m.731/2 düzenlemesinin bono için de uygulanması mümkün kılınmış-

tır. Poliçede avala dair hükümler (m.700 ila 702) de bono için uygulanabilecektir (TTK m.778/3).

Kanun koyucu TTK m.780 ilâ 823 arasında düzenlenen çek faslında, 818. maddede poliçeye ilişkin olup da çek için de uygulanacak hükümlere yer verilmiştir. Bunlar, m. 818/1-d (ciro hakkındaki 683 ilâ 685.maddeler), m. 818/1-g (avalın şekil ve hükümleri hakkındaki 701 ve 702. maddeler)'dir. Çekte mücbir sebepleri düzenleyen m. 811'de, çek hamilinin, mücbir sebeple karşılaşması durumunda mücbir sebebi gecikmeksizin kendi cirantasına ihbar etmesi ve bu ihbarı çeke veya alonja kaydedip, bunun altına, yerini ve tarihini yazarak imzalaması zorunlu kılınmıştır.

Türk Ticaret Kanunu m. 647/2'de, nama yazılı senetlerin devrinde devir beyanının senet üzerine yazılabileceği gibi ayrı bir kâğıdın üzerine de yazılabileceği hüküm altına alınmıştır⁶. Pulaşlı⁷ ve Can⁸, nama yazılı senetlerde devir beyanının yazılacağı kâğıdı da alonj olarak nitelendirmiştir. Netice itibarıyla, devir beyanının da senede eklenmesi söz konusu olduğuna göre bu görüşe katılmak mümkündür.

III. ALONJUN EKLENEBİLECEĞİ DİĞER KIYMETLİ EVRAK TÜRLERİ

Türk Ticaret Kanunu'nun kıymetli evrakı düzenleyen Üçüncü Kitabında, kambiyo senetleri olarak sayılan poliçe, bono ve çekte, senedin arkasında ciro için yer kalmaması durumunda alonj denilen bir kâğıda ciro yapılması düzenlenmiştir. Kambiyo senetleri dışında kalan ve cirosu mümkün olan diğer senetlerde alonj kullanılıp kullanılmayacağı hakkında açık bir hüküm yoktur. Bununla birlikte cirosu kabil olan diğer senetleri düzenleyen m. 831/1 hükmüne göre "*İmza edenin, yer, zaman ve tutar bakımından belirli nakdi ödemelerde bulunmayı ve belirli miktarda misli şeyler teslim etmeyi borçlandığı senetler, açıkça emre yazılı oldukları takdirde ciro ile devredilebilir*". Aynı maddenin 2. fıkrasında ise "*Bu senetler (yukarıda bahsedilen) ve makbuz senetleri, varant ve konişmento gibi cirosu kabil olan senetler hakkında, cironun şekli, hamilin hak sahipliği ve senedi elinde bulunduranın onu geri vermekle yükümlü olması hususlarında, poliçelere ilişkin hükümler*

5 Gerçekten de senedin bir kâğıt olması gerektiğine ilişkin herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Şüphesiz ki senet denildiğinde ilk akla gelen kâğıt olmakla birlikte bir kumaş ya da tahta olması durumunda da senetten söz etmek mümkündür. Bkz. **Erdem**, Nuri (2008) Kambiyo Senetlerinde Senet Metninde Değişiklikler (Tahrifat), İstanbul, s. 16. Bununla birlikte, TTK m. 645'de "*Kıymetli evrak öyle senetlerdir ki...*" ifadesinde "*evrak*"tan bahsedilerek kâğıtsız kıymetli evrak olmayacağı ortaya konulmuştur. Burada bazı yazarlar "*kâğıt*" kelimesinin geniş yorumlandığını, her türlü kâğıdın, tahtanın, metalin, mikrofilmin, disketin, çipin ve hatta veri taşıyıcılarının bu kapsamda olduğunu ileri sürmüştür. Bkz. **Poroy**, Reha& Tekinalp, Ünal (2013) Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Gözden Geçirilmiş 21. Bası, İstanbul, s. 25. Kıymetli evrak bağlamında bu görüşe katılmak mümkün olmakla birlikte, özellikle kambiyo senetlerinde elle imzanın şart koşulması senedin üzerine imza atılabilecek şekilde buna elverişli bir kâğıt olmasını zorunlu kılmaktadır. Bkz. **Öztaşan**, Fırat (2012) Kıymetli Evrak Hukuku, Güncelleştirilmiş 17.Bası, Ankara, s.12. Bu görüşün bir sonraki aşamasında acaba alonj da böyle geniş yorumla örneğin bir tahta, metal vb. kabul edilebilir mi? şeklindeki bir sorunun yanıtı kanaatimizce olumsuz olmalıdır. Alonjun yaygın anlamı ile bilinen hamur kâğıt olması gerektiği kanaatindeyiz.

6 Burada senet üzerinden kastedilenin senedin arka yüzü olduğu düşünülmektedir.

7 **Pulaşlı**, s. 51.

8 **Can**, Mertol (2011) Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara, s. 19.

geçerlidir..” hükmü ile bu senetlere, cironun şekli konusunda poliçe hükümlerine başvuru olanağı tanınmıştır. Alonjun ilk kez düzenlendiği madde yani 683.maddenin kenar başlığı “cironun şekli»dir. TTK m. 1534’de kenar başlıkların kanun metnine dâhil olduğu hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla, “cironun şekli” başlıklı maddede düzenlenen alonjun, m. 831’de söz edilen senetlere de eklenebileceği kabul edilmelidir. Öte yandan m. 831/2’de “.. gibi ciro su kabil senetler” denilerek burada sayılmayan ancak ciro su mümkün olan diğer senetler de bu kapsama alınmıştır. Bu bağlamda örneğin, anonim şirketlerde çıkarılan nama yazılı pay senetleri de ciro yoluyla devredildiği için (TTK m. 490/2)⁹ senedin arka yüzünde yer kalmadığı durumda alonjun kullanılabilirliği kanaatindeyiz. Buna karşılık TTK m.593/2 uyarınca limited şirketlerde nama yazılı pay senetleri çıkarılsa bile bu senetlerin devri noter onaylı devir senediyle yapılabilmektedir (TTK m.595/1)¹⁰. Dolayısıyla alonj kullanımı söz konusu değildir.

IV. ALONJUN ŞEKLİ VE SENETLE İLİŞKİSİ

A. ALONJUN ŞEKLİ

Hukukumuzda alonjun şekli konusunda herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Bazı yazarlar, alonjun poliçenin arkasına eklenen düz bir kağıt olarak tanımlamıştır¹¹. Alonj için herhangi bir kağıt parçasının kullanılabilirliği kabul edilmekle birlikte bu kâğıdın ebatları, üzerinde nelerin yazılı olması gerektiği gibi hususlarda herhangi bir açıklama yoktur. Senedin arka yüzünün bir devamı sayılan alonja, kanunen arka yüze yazılabilecek ciro (tam ve beyaz

ciro), aval şerhi ve mücbir durumlarda kendinden önce gelen cirantaya ihbar şerhinin düşülebilmesi mümkündür. Buna karşılık ibra şerhi ve karşılıksız işleminin yazılabilmesi konusunda Yargıtay’ın çeşitli kararlarına rastlanmıştır. Yargıtay, son yıllarda, aşağıda da görüleceği gibi, ibraz şerhi ve karşılıksız işleminin alonj üzerine yazılmasının senedi geçersiz kılmadığına hükmetmiştir.

Yargıtay 11. Ceza Dairesinin (CD) 02.10.2014 tarih ve E. 2012/30554 K. 2014/16184 sayılı Kararında¹², çeke alonj yapılmak suretiyle imzanın yapıştirılmasından bahsedilmiştir. Yargıtay 12.Hukuk Dairesinin (HD) 01.10.2013 tarih ve E. 2013/25615 K. 2013/30955 sayılı Kararında da¹³; davalı alacaklının, davacı şirkete ait imza ve kaşesinin kesilerek çeke alonj olarak eklenmek suretiyle borçlu şirkete ciranta süsü verilmek istendiği ileri sürülen dosyada, ilgili Daire, borçlunun karar düzeltme talebini kabul ederek, onama kararını bozmuştur. Bu kararda iki husus dikkati çekmektedir. Birincisi, imza ve kaşenin yapıştirılması nedeniyle yapılan itirazın, imzaya itiraz olmadığı için, İcra İflas Kanunu (İİK) m. 170/1 hükmünün değil Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) m. 209/1 hükmünün mahkemece resen nazara alınması gereği, ikincisi ise, sahtelik iddiasının ileri sürüldüğü mahkemece ayrıca tedbir kararı verilmesi gerekmeyeceğidir.

B. ALONJ İLE SENET ARASINDAKİ İLİŞKİ

Alonj, hukukumuzda senedin arka yüzünün devamı niteliğinde bir kâğıt olarak nitelendirilmektedir. Senetlerde ön yüz ile arka yüz arasında, senedin aynı zamanda bir belge olması nedeniyle bir bütünün ön ve arka yüzü olarak ayrıca bir ilişkilendirmeye gerek kalmaksızın tek bir belge olarak düşünülebilir. Ancak senede, onun arka yüzünün devamı olarak bir başka kâğıt eklendiğinde, sadece senedin arka yüzü değil aynı zamanda senedin kendisi ile de bir bağ kurulmasına ihtiyaç vardır. Bilindiği gibi kıymetli evrakta senedin ön yüzü üzerinde çeşitli senetlerle ilgili şekil şartları düzenlenmişken arka yüzü boş bir belge gibi düşünülmekte ve eğer emre yazılı bir senet ise ciro işlemi arka yüzüne yapılmaktadır.

9 Anonim şirketler tarafından çıkarılan “nama yazılı pay senetleri”nin kıymetli evrak olduğu konusunda tam bir görüş birliği mevcut olmakla birlikte ciro yoluyla devredildiği için bu senetlerin kıymetli evrak sınıflandırması bakımından nama mı yoksa emre mi yazılı senet olduğu tartışmalıdır. Bununla birlikte ağırlıklı görüş her ne kadar nama yazılı olsa da cironun bu senetleri kanunen emre yazılı senet haline getirdiği yolundadır. Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. **Sevi**, Ali Murat (2014) Anonim Ortaklıkta Payın Devri, 3.Bası, Ankara, Seçkin Yayınevi, s.201 vd. Ayrıca bkz. **Bilgili**, Fatih&**Demirkapı**, (2012) Kıymetli Evrak Hukuku, Bursa, s. 25, **Ülgen**, Hüseyin&**Helvacı**, Mehmet&**Kendigel**, Abuzer&**Kaya**, Arslan (2013) Kıymetli Evrak Hukuku, 8.Bası, İstanbul, s. 59. Öte yandan nama yazılı pay senetlerinin hem tam hem de beyaz ciro ile devredilebileceği kabul edilmiştir. Bkz. **Pulaşlı**, s. 52, dn.151.

10 Öğretide limited ortaklığın çıkardığı nama yazılı pay senetlerinin hukuki niteliği tartışmalıdır. Ağırlıklı görüş, bunların kıymetli evrak olmadığı yolundadır. Bkz. **Turanlı**, Hüsnü (2015) Sermaye Ortaklıklarında Payın Devri, İzmir Barosu Dergisi, S.2, s.13-56,s.47. vd, **Ülgen&Helvacı**, s.23, **Bilgili&Demirkapı**, s.13.

11 **Ekici**, Akın&**Durakanoğlu**, Nihayet, (2013) Türk Hukukunda ve Dış Ticarete Poliçe, İstanbul, s.534.

12 Kazancı Bilgi Bankası, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=11cd-2012-30554.htm&kw=alonj#fm> s.e.t. 21.03.2017.

13 Kazancı Bilgi Bankası <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12hd-2013-25615.htm&kw=alonj#fm> s.e.t.21.03.2017.

Kanunda alonjun senede “bağlı olduğundan” bahsedilmekle birlikte burada bağlılıktan ne anlaşılacağı açıklanmamıştır. Kanaatimizce, burada daha ziyade fiziki bir bağlılıktan söz edilmekte, bu bağlanma işleminin, alonjun senede yapılandırılması ya da bir şeffaf bant ile tutturulması kast edilmektedir. Bu durumda örneğin, bir ataç ya da bir zımba teli ile değil de daha çok artık ayrılmayacak şekilde yapıştırma ya da bantlama kabul edilmektedir.¹⁴ Böylece, ciro zincirinde kopukluk yaşanmasının önüne geçilmeye çalışılmaktadır.

Öğretide de senedin arka yüzünün nasıl olması gerektiği ele alınmamıştır çünkü a priori senedin arka yüzü boş yüzü olarak kabul edilmektedir. Buna karşılık alonj hakkında genellikle senedin arka yüzünün devamı görüşü kabul edilmekle birlikte, alonjun senedin bir parçası mı yoksa bağımsız bir belge mi olduğu tartışılmamıştır. Örneğin Poroy/Tekinalp, alonju “poliçenin arka yüzü olarak kabul edilen” kâğıt olarak açıklamıştır¹⁵. Bu görüş kabul edildiğinde, senedin arka yüzü ön yüzünden daha büyük bir yüz olarak kabul edilmelidir. Çünkü senedin arka yüzü, bir kâğıt eklenerek büyütülmüştür.

Kanaatimizce, senet ile alonj arasındaki ilişki sadece fiziki bir ilişki değildir. Bilindiği üzere ciro, hukuki bir işlemdir ve ciro ve beraberinde senedin zilyetliğinin devri ile emre yazılı bir senedin üzerindeki hak ciro edilen kişiye geçmektedir. Senedin arka yüzünde yer kalmaması nedeniyle senede bağlı alonj üzerine yazılan ciro ile ciro zinciri devam etmektedir. Bu durumda alonj, alelade bir kâğıt değil, senedin arka yüzünün devamı dolayısıyla senedin bir parçasıdır.

Alışkan, senet ile alonj arasında ilişki kurulabilmesi için alonjun iliştilendiği senedin ayırt edici unsurlarının, örneğin düzenleme tarihinin ve düzenleyen kişinin imzalarının yer alması gerektiğini ileri sürmüştür¹⁶. Bizim de katıldığımız bu görüş uyarınca, alonj ile senet arasında sadece fiziki bir bağın değil aynı zamanda hukuki bir bağın da tesisi gereklidir.

Aşağıda, alonj üzerine cironun yanı sıra “ibraz şerhi” ve “karşılıksızdır” işlemlerinin yapılıp yapılamayacağı tartışılmıştır. Alonj üzerine cironun,

ihbar şerhinin ve aval şerhinin yanı sıra Yargıtay kararlarında kabul edildiği gibi “ibraz şerhinin” ve “karşılıksızdır” işleminin de yapılabileceği dikkate alındığında alonjun senede eklenen bir kâğıt parçası olmaktan başka senedin ayrılmaz bir parçası olması gerektiği kabul edilmelidir. Öte yandan, Kanun’da alonjun sayısı hakkında da bir sınırlama mevcut değildir. Bir başka deyişle en azından teorik olarak onlarca alonj yapılabilmesi mümkündür. Bu durumda, örneğin bir çek, belirli ebatlarda bir kâğıt iken, ona eklenen beş altı kâğıt parçası ile uzunca bir belge niteliğine bürünmektedir. Öte yandan, alonj olarak kullanılan kâğıdın her iki yüzüne de ciro ya da örneğin aval, ihbar, ibraz şerhleri ve karşılıksızdır işleminin yapılıp yapılamayacağı da belirsizdir. Dolayısıyla alonjun, senedin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmesinden başka alonj için bir takım şekil esaslarının da öngörülmesi ve kanunun dolanımının önlenmesi gerekmektedir.

V. ALONJ ÜZERİNE DÜŞÜLEBİLECEK KAYITLAR

A. CİRO

Türk Ticaret Kanunu’nda, alonj üzerine yapılabilecek işlemler kural olarak ciro, ihbar ve aval şerhi olarak belirtilmiştir. Yargıtay kararlarında ise ibraz şerhi ve karşılıksızdır işleminin de alonj üzerine yapılabileceği kabul edilmiştir. Emre yazılı senetlerde alonjun asıl işlevi ciro zincirinin sürdürülebilmesidir. Bu bakımdan aşağıda kısaca ciro ve çeşitlerine yer verilmiştir.

Türk Ticaret Kanunu m. 681/1 hükmüne göre “Her poliçe açıkça emre yazılı olmasa da ciro ve zilyetliğin geçirilmesi yoluyla devredilebilir”. TTK m.647/1-2 uyarınca emre yazılı senetler ciro ve zilyetliğin devralana geçirilmesi yoluyla devredilir. Ciro ile senede sıkı sıkıya bağlı olan hak, kayıtsız ve şartsız olarak devredilene geçer. TTK m. 683/1’de, cironun şekliyle ilgili olarak, “Cironun poliçe veya poliçeye bağlı olan ve alonj denilen bir kâğıt üzerine yazılması ve ciranta tarafından imzalanması gerekir” denilmiştir. Emre yazılı senetlerde, senede bağlı hakkın devri için ciro ve senedin zilyetliğinin devrine ihtiyaç vardır. Ciro emre yazılı senetlerin dolaşım gücünü ortaya koymaktadır.

Ciro tam ve beyaz ciro olarak iki şekilde yapılmaktadır. Tam cirodan farklı olarak, beyaz ciro için devredilen kişinin kimliği yazılmadan cirantanın

14 Nitekim Pulaşlı, alonjun senede raptedilmesi gerektiğini söylemiştir. Bkz. Pulaşlı, s. 62.

15 Poroy&Tekinalp, s.181.

16 Alışkan, Murat, (1998) Kambiyo Senetlerinde Temlik Cirosu, İstanbul, Yayılım Yayıncılık, s. 162.

imzasının bulunması yeterlidir (TTK m. 683/2). **Beyaz cironun, tam cirodan farklı olarak poliçenin arkasına veya alonj üzerine yazılması zorunlu tutulmuştur** (TTK m. 683/2 son cümle). Eski TTK m. 595'de de yer alan bu hükmün amacı, senedin ön yüzüne aval tarafından atılan imzalar ile karıştırılmasının önlenmesidir. Senedin ön yüzüne atılan imzalar "aval" olarak kabul edilmiştir¹⁷. Senedi beyaz ciro ile devralan kişi, bu senedi, kendi adına ya da diğer bir kişi adına doldurabilir, yeniden beyaz ciro ya da tam ciro ile devredebilir ya da beyaz ciroyu doldurmaksızın ve poliçeyi tekrar ciro etmeksizin poliçeyi başka bir kişiye verebilir (TTK m. 684). Görüldüğü gibi, senedi beyaz ciro ile teslim alan kişinin senedi devretmek için ciro etmesi zorunlu değildir. Dolayısıyla, senedi beyaz ciro ile devralan kişiden itibaren senet hiç ciro edilmeksizin birçok kişiye devredilebilir. Bu durum adeta hamiline yazılı bir senedin devri gibidir¹⁸. Bununla birlikte, senedin beyaz ciro ile devri emre yazılı senedi hamiline yazılı senede dönüştürmez¹⁹. Bu durumda senedin son hamilinin senedi kendisine teslim eden kişiden değil, son cirantadan devraldığı kabul edilir²⁰. Nitekim TTK m.686/1 son cümlesi "Bir beyaz ciroyu diğer bir ciro izlerse son ciroyu imzalayan kişi, poliçeyi beyaz ciro ile iktisap etmiş sayılır" hükmü de bu görüşü desteklemektedir.

Cironun senedin hangi yüzüne yapılacağı konusu kanunda düzenlenmemiştir. Öğretide her iki yüze de yapılabileceği kabul edilmektedir²¹. Bununla birlikte arka yüze yapılması genel olarak kabul gören bir görüştür²². Öte yandan senedin ön yüzüne ancak tam ciro yapılabilir.

Cironun sayısı konusunda bir sınırlama mevcut değildir²³. Dolayısıyla, vade tarihine kadar senedin birçok kez ciro edilmesi mümkündür²⁴. Senedin arka yüzünde, cironun türüne ve ciranta bilgilerine

göre değişiklik göstermekle birlikte birkaç cironun yapılabilmesi için yeterli boşluk bulunmaktadır. Bono için belirlenen bir standart boyut olmamakla birlikte genel olarak piyasada basılı bir kâğıt bu amaçla kullanılmaktadır. Bu kâğıt genellikle A5 ebadında yani 148x210 mm. büyüklüğündedir²⁵. Öte yandan çek, matbu olarak bankalar tarafından bastırılmaktadır. Çekin ebadı da 76x166 mm. olarak belirlenmiştir²⁶. Her iki belgenin de arka yüzü ciro edilmeye müsaittir. Ciro genellikle, arka yüzün en üst kısmından itibaren başlayıp aşağıya doğru devam etmektedir. Senedin arka yüzünde son ciranta da devralana ciro ettikten sonra yer kalmadığında, son ciranta tam ciro etmiş ise alonj olarak kullanılan kâğıtta devralan kişinin senedin arka yüzünde kimlik bilgileri yazılı olduğu için, senedin arka yüzü ile alonj üzerinde bağlantı kurmak mümkündür. Tam ciro durumunda ciro zinciri kolaylıkla görülebilmektedir. Ciro zinciri, beyaz ciro yapıldığında, gerçek bir ciro zinciri olmaktan çıkmaktadır ve bu nedenle beyaz ciro kullanılarak yapılan ciroda alonj kullanılması durumunda ciro zincirinin belirlenmesinde sorun yaşanmaktadır.

B. AVAL VE MÜCBİR SEBEP DURUMUNDA İHBAR ŞERHLERİ

TTK m.701/1'de aval şerhinin alonj üzerine düşülebileceği düzenlenmiştir. Aynı şekilde mücbir sebeplerden dolayı yasal süreler içinde poliçenin ibrazı ya da protesto düzenlenmesi gerçekleştirilememişse hamilin bu durumu kendinden önce gelen kişiye ihbar etmesi ve bu ihbarı poliçeye ya da alonja kaydetmesi zorunlu kılınmıştır (TTK m.731/2).

C. KABUL BEYANI

Kabul beyanı, poliçe üzerine yazılabilir ancak bono ve çekte kabul söz konusu değildir²⁷. Kanunda kabul beyanının poliçe üzerine yazılabileceği belirtilmiştir (TTK m. 695/1). Alonj üzerine kabul beyanının yazılıp yazılmayacağı tartışmalıdır. Pulaşlı, İsviçre öğretisi ve uygulamasında kabul beyanının yazılabileceğinin benimsendiğini ve bunun geçerli olduğunu belirtmiştir²⁸. Pulaşlı'ya göre, ciro ve

17 **Poroy&Tekinalp**, s.186, Erman, Eyüp Sabri (1973) *Poliçe- Bono- Çek ve Kambiyo Senetlerine Ait Özel Takip Yolları*, Ankara, s.45.

18 **Öztañ**, s.113.

19 **Poroy&Tekinalp**, s.187, **Bilgili&Demirkapı**, s.85.

20 **Bilgili&Demirkapı**, s.85. Nitekim TTK m.686/1 son cümlesi "Bir beyaz ciroyu diğer bir ciro izlerse son ciroyu imzalayan kişi, poliçeyi beyaz ciro ile iktisap etmiş sayılır" hükmü de bu görüşü destekler niteliktedir.

21 **Bozer**, Ali&**Göle**, Celal (2006) *Kıymetli Evrak Hukuku*, Ankara, s.120.

22 **Poroy&Tekinalp**, s.182, **Öztañ**, s.110, **Ekici**, Akın&**Durakanoğlu**, Nihayet, s.58.

23 **Öztañ**, s.110; **Hacıömeroğlu**, Oğuzhan (2010) «Kıymetli Evrak Hukukunda Ciro» (Yüksek Lisans), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.9.

24 **Bilgili&Demirkapı**, s.83-84.

25 <http://portal.webtasari.net/wp-content/themes/haberv8/yazdir.php?id=184.s.e.t.08.04.2017>

26 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/01/20100_120-11-1.pdf.s.e.t.08.04.2017

27 Pulaşlı, s.150.

28 Pulaşlı, s.150, **Can**, s.152.

aval şerhinin yazılabildiği alonja kabul beyanının da yazılması mümkündür. Öztan, kabul beyanının mutlaka poliçe üzerine yazılması gerektiğini, alonja yazılması halinde bunun geçerli olmadığını ileri sürmüştür²⁹. Kanaatimizce, ciro, ihbar ve aval kayıtlarının yazılabildiği, aşağıda görüldüğü gibi ibraz ve hatta karşılıksız işleminin dahi yazılabildiği alonj üzerine kabul şerhinin yazılması mümkündür.

D. ÇEKTE İBRAZ ŞERHİ VE KARŞILIKSIZDIR İŞLEMİ

Hukukumuzda çek, diğer kambiyo senetlerine nazaran çok daha fazla şekil şartı taşıyan bir senettir. Çek hukuku, TTK'nın çeki ilişkin genel hükümlerinin yanı sıra 14.12.2009 tarih ve 5941 sayılı Çek Kanunu hükümleriyle de düzenlenmiştir. TTK m.780'de çekin neleri içerdiği genel bir hükümle düzenlenmiş iken, 5941 sayılı Çek Kanunu m. 2/7'de çek yaprağı üzerinde olması gereken bilgiler daha ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Ayrıca m.2/5'te çek defterlerinin bankalarca bastırılacağı hükme bağlanmıştır. Çek Kanunu en son 15.07.2016 tarih ve 6728 sayılı Kanunla değişikliğe uğramıştır³⁰.

Çek K. m.2/6'da çek defterlerinin baskı şeklini belirleyen esasların T.C. Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir Tebliğ ile belirlenmesi de hüküm altına alınmıştır. Bu bağlamda, çek defterlerinin baskı şekline ait bir Tebliğ yürürlüktedir³¹. Bu Tebliğ'de çek defterindeki çek yapraklarının şekli ve içinde nelerin basılı olması gerektiği açıklanmıştır. Tebliğin ekinde bir çekin üzerindeki yazılar, tıpkı bir banknot gibi milimetrik olarak gösterilmiştir.

Çek, yetkili hamil tarafından, Kanun'un öngördüğü ibraz sürelerinde (TTK m.796) ibraz edilir ve çekin arkası yetkili hamil tarafından imzalarak banka görevlisine iletilir. Buna ibraz şerhi denilir³². Bankanın, hesapta çek bedelinin karşılığı var ise bu tutarı ödeme yükümlülüğü vardır (Çek K. m.3/1). Aksi halde ödeme yapmayan banka görevlisi

hakkında, şikâyet üzerine bir yıla kadar hapis cezası verilmesi söz konusu olabilir (Çek K.m.7/5). Çekin bankaya ibrazı üzerine çek hesabında çek tutarının karşılıksız olması durumunda banka görevlisi tarafından "karşılıksız işlemi yapılır". "Karşılıksızdır" işlemi, muhatap bankanın hamile kanunen ödemekle yükümlü olduğu miktarın dışında, çek bedelinin karşılanamayan kısmıyla sınırlı olarak yapılır (Çek K. m. 3/2).

Türk Ticaret Kanunu'nun çeki ilişkin hükümlerinde, ibraz şerhinin ve karşılıksız işleminin nereye yapılacağı açıklanmamıştır. Buna karşılık Çek K. m.3/4'de "karşılıksızdır" işleminin, çekin arka yüzüne yapılacağı yazılıdır³³. Çek Kanununda alonjdan bahsedilmemiştir. Ancak, TTK m. 818'de çeki uygulanacak hükümlerle ilgili olarak m.683'e atıf yapıldığı için çekte de alonj kullanılması mümkündür. Çekin arkasında yer kalmaması durumunda ciro işleminin alonj üzerine yazılması Kanunen mümkün olmakla birlikte ibraz şerhi ve karşılıksız işleminin alonj üzerine yapılıp yapılmayacağı belirsizdir. Çek Kanununun açık hükmüne göre, karşılıksız işleminin çekin arka yüzüne yapılması açıkça düzenlendiğine göre a contrario görüşle karşılıksız işleminin alonja yapılmaması gerektiği düşünülmektedir. Öğreti de bu husus tartışılmamıştır. Buna karşılık Yargıtay'ın, alonjun sadece ciro ve aval için kullanılabilceği ve ibraz şerhi ya da karşılıksızdır şerhinin alonj üzerine atılamayacağına dair bir kararı onadığı görülmektedir³⁴. Yargıtay 12. HD. 2012 yılından itibaren, yerel mahkemelerin, alonj üzerine ibraz şerhi yazılamayacağına dair kararlarını bozmuştur. Nitekim Yargıtay 12.HD'nin 16.10.2012 tarih ve E. 2012/12195 K. 2012/29665 ve 05.11.2012

29 Öztan, s.100.

30 09.08.2016 gün ve 29796 sayılı RG.

31 20.01. 2010 tarih ve 27468 sayılı RG: T.C. Merkez Bankasının "Çek Defterlerinin Baskı Şekline, Bankaların Hamile Ödemekle Yükümlü Olduğu Miktar ile Çek düzenleme ve Çek Hesabı açma Yasası Kararlarının Bildirilmesine ve Duyurulmasına İlişkin Tebliğ" (SAY: 2010/2). Bu Tebliğ, 19.11.2016 tarih ve 29893 sayılı RG'de 2016/6 Sayılı Tebliğ ile değiştirilmiş ve yeni adı "Çek Defterlerinin Basılı Şekline ve Bankaların Hamile Ödemekle Yükümlü Oldukları Miktarın Belirlenmesine İlişkin Tebliğ" olarak belirlenmiştir.

32 Güney, Erhan (2015) Cirolu Çeklerde Yetkili Hamil, Ankara, s.45.

33 Çek K. m.3/4: "Hamilin talepte bulunması hâlinde, karşılıksızdır işlemi; çekin arka yüzüne tahsil için bankaya ibraz edildiği tarih, hesap durumu, bankanın yükümlülüğü çerçevesinde ödediği miktar ve ibraz eden gerçek kişinin adı ve soyadı yazılmak, bu kişinin tüzel kişi adına bedeli tahsil etmesi hâlinde bu husus belirtilmek ve bu kişi ile birlikte banka yetkilisi tarafından imzalanmak suretiyle yapılır. Banka tarafından ödenen miktar düşüldükten sonra karşılıksız kalan tutar açıkça belirtilir. Hamilin imzalamaktan kaçınması hâlinde, karşılıksızdır işlemi yapılmaz."

34 Yargıtay 12. HD'nin 27.11.2008 tarih ve E. 2008/17294 K. 2008/21045 sayılı onama Kararıyla onadığı yerel mahkeme Kararında "... keşide tarihli çek dışında kalan diğer üç çekteki muhatap bankanın karşılıksız kaşesinin çeki eklenen alonj adı verilen kağıt üzerine basıldığı görülmüştür. TTK 595. maddesi gereği senette boşluk kalmaması halinde alonj ciro ve aval imzası için kullanılması mümkün olup, alonj senedin kendisi ve tam anlamıyla bir parçası sayılmak mümkün olmadığından T.T.K. 607/1 maddesine göre şerhin veya çekin ödenmediğine dair banka yetkililerince yazılacak şerhin alonja yazılmasına imkan yoktur. İbraz kaşesinin TTK hükümlerine göre çekin arkasına veya ön yüzüne atılması mümkündür". denilmiştir.

tarih ve E. 2012/14630 K. 2012/31490 sayılı Kararlarında³⁵ takibe konu çekin arka yüzünde cirolardan dolayı ibraz şerhinin yazılabilmesi için boş yer kalmadığından alonj üzerine yapılan ibraz geçerli olup, kambiyo vasfını etkilemeyeceğine karar verilmiştir. Yine Yargıtay 12. HD'nin 05.11.2012 tarih ve E. 2012/14630 K. 2012/31490 sayılı Kararında, "Alonj, arka yüzünde yer kalmadığı zaman, yapılacak işlemler için bono, çek veya poliçeye eklenen kâğıt parçası olup, **alonj üstüne yapılacak işlemlerin hukuki açıdan senet üzerinde yapılan işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu kabul edilmelidir**" ifadesine yer verilmiştir. Yine Yargıtay 12.HD'nin 24.09.2012 tarih ve E. 2012/12420 K. 2012/28397 sayılı Kararında³⁶; keşidecisi H.G. lehtarMüh.End.Sist.Mak.İm.M.ve İnş.Tic.Ltd.Şti. olan altı milyon bedelli çekin arkasında lehtarın cirosundan sonra üç adet cironun bulunduğu, cirolardan dolayı çekin arkasının dolduğu, çeke alonj yapıştirılarak takip alacaklısına ciro edildiği, bir alonj daha eklendiği ve muhatap bankaya ibraz edilerek ikinci alonj üzerine ibraz şerhinin yazdırılmış olduğu görülmüştür. Alonj, arka yüzünde işlem yapmak için yer kalmadığı zaman, yapılacak işlemler için bono, çek veya poliçeye eklenen kâğıt parçası olduğu, alonj üstüne yapılacak işlemlerin hukuki açıdan senet üzerinde yapılan işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu, takibe konulan çekin arka yüzünde cirolardan dolayı ibraz şerhinin yazılabilmesi için boş yer kalmadığı, ibraz şerhinin alonj üzerine yazılamayacağına ilişkin yasal düzenlemenin bulunmadığı için mahkemece ibraz şerhinin alonj üzerine yazılmasının geçerli olduğu kabul edilerek borçlunun diğer itirazları incelenerek sonucuna göre bir karar verilmelidir. Muhatap bankaya ibraz şerhinin alonj üzerine yazılmasının kambiyo senetlerine özgü takip yapılmasını engelleyeceği gerekçesiyle takibin iptaline karar verilmesi isabetsiz olup, mahkeme kararının bu nedenle bozulması gerekirken onandığı anlaşılmalı, alacaklı vekilinin karar düzeltme isteminin kabulü gerekmiştir" şeklinde bir sonuca varılmıştır. Buradan elde edilen bir başka sonuç ise, alonjun birden fazla olabileceğidir. Bu durumda ciro zincirinin takibi açısından her alonjun üzerine sıra numarası ya da sırayı gösteren bir ibarenin de yazılması gerekecektir. Yargıtay 12.HD'nin E. 2012/6417 K. 2012/23441 sayılı Kara-

rında, "Kambiyo senetlerinin (poliçe, bono, çek)arka yüzüne yapılacak işlemler için yer kalmadığı zaman, senede **uzunlamasına eklenen** kâğıda alonj denmekte ve alonj üzerinde yapılacak her türlü işlem senedin arkasına yazılmış sayılmaktadır. Ne Türk Ticaret Kanunu'nda ne de Çek Kanunu'nda ibraz şerhinin alonj üzerine yapılamayacağına dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda alonj üzerine yapılan ibraz geçerlidir. Mahkemece bu sebeple çekin vasfına yönelik istemin reddiyle borçluların diğer itirazları hakkında inceleme yapılması gerekirken yazılı şekilde değerlendirme alonj üzerine yapılan ibraz şerhinin Yargıtay tarafından kabul edildiğini göstermektedir.

VI. ALONJ ÜZERİNE YAZILAN CİRO VE ÖZELLİKLE BEYAZ CIRONUN GETİRDİĞİ SORUNLAR

Tam ciroda, ciro edilen kişinin kimliği de yer aldığı için ciro zinciri kolaylıkla belirlenebilir. Çünkü senedi tam ciroyla alan kişinin bir başkasına devretmek için tam ya da beyaz cirosu yani imzası aranmaktadır. Bu durumda senedi devralan kişiler bakımından sağlıklı bir ciro zincirine ihtiyaç vardır. Buna karşılık beyaz ciro ile devralan kişinin senedi ciro etmeden de devretmesi mümkündür. Çünkü beyaz ciroda, lehine ciro yapılan kişinin gösterilmesi zorunlu olmayıp sadece ciro eden kişinin imzası yeterlidir³⁷. Bu durumda, beyaz ciroyla devralan kişi, hiç ciro etmeden de senedi devredebilir. Dolayısıyla son beyaz cirodan itibaren senedin devredildiği kişileri takip etmek mümkün değildir³⁸.

Alonj kullanıldığı durumda beyaz cirodan kaynaklanan sorunlar farklılaşmaktadır. Çünkü beyaz cirodan itibaren kimin çekin yetkili hamili olduğu anlaşılabilir. Bunu bir örnekle açıklamak gerekirse:

Emre yazılı bir çekin arkasını beş kişinin tam ciro ile ciro ettiğini kabul edelim. Çekin arkasında bu ciro zincirinin devamı için yer kalmadığı durumda beşinci kişi, bir başka kişiye beyaz ciro yaparak çeki devretsin. Bu son kişi, alonj olarak kullanılmak üzere bir kâğıdı çeke yapıştirsin ve bir başkasına devretsin. Çekin arka yüzündeki son tam cirodan sonra ciro zincirini takip etmek olanaksızdır. Çünkü beyaz ciro ile devirlerde devralan kişinin kimliği

35 Kazancı Bilgi Bankası, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12hd-2012-12195.htm&kw=alonj#fm s.e.t. 21.03.2017>.

36 Kazancı Bilgi Bankası, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12hd-2012-12420.htm&kw=2012/12420#fm s.e.t. 24.03.2017>.

37 Arslan, Çetin&Kayanççek, Murat (2010) 5941 sayılı Çek Kanunu Şerhi, Hukuk-Ceza, Ankara, s. 211.

38 Bununla birlikte, ciro zinciri içinde beyaz ciroya kadar yapılan ciroların düzgün olup olmadığını incelenmesi gerekir. Bkz. Poroy& Tekinalp, s. 187.

yazılmamaktadır. Daha sonra bir başka kişi (kötüniyetli) malvarlığını bildiği bir işadaminin adının ve imzasının ya da sadece imzasının bulunduğu bir kâğıdın bu kısmını kesip alonj olarak yapıştırın ve bir başka kişiye devretsin. Devralan kişi iyiniyetli bile olsa devraldığı kişinin son ciranta olması gerekmediği için son beyaz cirodaki imzanın, kendisine çeki devreden kişiye ait olup olmadığını sorgulayamaz. Bir diğer deyişle devralan kişi ciro zincirinin kopuk olduğunu ileri süremez. Bu durumda son devralan kişinin, çeki kötüniyetli ya da ağır kusurlu olarak devraldığından da söz edilemez. Çünkü son beyaz cirodan itibaren çekin devredildiği kişilerin takibi olanaksızdır. Bu son kişinin çeki bankaya ibraz etmesi ve çekin karşılıksız olması durumunda banka tarafından çeki eklenen alonj görünümü kâğıt üzerine “karşılıksızdır” işlemi yapılması mümkündür. Her ne kadar Çek Kanunu m.3/4’te “karşılıksızdır” işleminin çekin arka yüzüne yapılacağı yazılı ise de alonj kullanılması halinde bu işlemin alonj üzerine de yapılabileceği Yargıtay’ın çeşitli kararlarında kabul edilmektedir. Dolayısıyla, alonj kullanılarak ciro zinciri içine, çek ile hiçbir ilgisi olmayan bir kişinin dâhil edilmesi mümkündür. Banka görevlisi de, ciro zincirini sadece şeklen düzgün olup olmadığı açısından inceler³⁹. Bu örnekte banka görevlisi, alonj üzerinde bir imza olduğunu gördüğünde bu imza sahibinin bir önceki cirantadan senedi usulüne uygun olarak devralıp almadığını incelemeyebilir. Oysaki, tam ciro yapılmış olsa idi, alonj üzerinde örneğin, “Ahmet Cengiz’e ödediniz” şeklinde bir ibare ve imza olur ve en azından alonj üzerindeki el yazısının, verilen örnekte adı geçen işadaminin kendisine ait olmadığından bahisle bir defa hakkı doğabilirdi. Ancak şekil şartlarına bakıldığında çekin arkasına yapılan ciro ve devamında yapıştırılan alonj üzerindeki işlemler hukuka uygun görünmektedir. Bu durumda işadaminin, TTK m. 659’da belirtilen ve senedin metninden anlaşılan örneğin imzanın sahteliği def’ini ileri sürmesi olanaksızdır, çünkü imza kendisine aittir. Öte yandan, alonjun kanunen öngörülen bir şekli olmadığından dolayı, alonjun yapılaş şekline itiraz etmesi de mümkün değildir. Hukukumuzda, alonj kullanılarak bu şekilde ciranta olmayan kişilerin, imzalarının bulunduğu bir belgeyi kesip alonj diye yapıştırmak ve bu şekilde başvuru borçlusu olarak nitelendirmek mümkündür ve yukarıda belirtilen bazı yargı kararlarında da bu yola başvurulduğu görülmektedir.

VII. SONUÇ

Emre yazılı senetlerde sıkı şekil şartları öngören Türk Ticaret Kanunu ve Çek Kanunu, alonj konusunda aynı tutumu ortaya koymamış ve alonj; senede eklenen ve ciro, ihbar, aval işlemlerinin ve Yargıtay kararları ile ibraz şerhi ile karşılıksız işleminin yapıldığı boş bir kâğıt olmanın ötesinde ele alınmamıştır. Oysaki, alonj sadece boş bir kâğıt olmayıp senedin arka yüzünün devamı ve dolayısıyla senedin bir parçası niteliğindedir. Bu haliyle ayrı bir kıymetli evrak olmasa da ilave edildiği kıymetli evrakın ayrılmaz bir parçasıdır. Dolayısıyla Kanunun öngördüğü şekilde emre yazılı senetlere ilave edilen ve yukarıda da açıklandığı gibi ciro, aval, ihbar şerhi ve karşılıksız işlemlerinin yapılabildiği alonjun da tıpkı ilave edildiği gibi senet gibi birtakım şekil şartlarına tabi olması, örneğin alonj olarak kullanılacak kâğıtların matbu olması, üzerinde “*bu bir alonjdur*” gibi bazı kayıtlar bulunması, öte yandan ilave edildiği senet ile arasında sadece maddi anlamda değil hukuki anlamda da bir bağ kurulabilmesi için birtakım kayıtların zorunlu tutulması gerekmektedir. Bu kayıtlara örnek olarak, ilave edildiği senedin tarihi, varsa senet numarası, senedin düzenlendiği yer vb. örnekler verilebilir.

Alonjla ilgili olarak yukarıda önerdiğimiz bazı önlemler hayata geçirildiği takdirde, giriş bölümünde de aktarılan ve alonj süsü verilmiş biçimde, emre yazılı senetle hiçbir ilgisi olmayan kişilerin imzaları kullanılarak yapılan sahtecilik işlemlerinin önüne geçilebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Arslan, Çetin&Kayanççek, Murat** (2010) 5941 sayılı Çek Kanunu Şerhi, Hukuk-Ceza, Ankara. <http://legal-dictionary.thefreedictionary.com/allonge> s.e.t. 19.03.2017.
- Alışkan, Murat**, (1998) Kambiyo Senetlerinde Temlik Ciroşu, İstanbul, Yaylım Yayıncılık. <http://www.fransizcasozluk.net/s'allonger.htm> s.e.t. 19.03.2017.
- Bilgili, Fatih&Demirkapı**, (2012) Kıymetli Evrak Hukuku, Bursa. Kazancı Bilgi Bankası, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=11cd-2012-30554.htm&kw=alonj#fm> s.e.t. 21.03.2017.
- Bozer, Ali&Göle, Celal** (2006) Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara. Kazancı Bilgi Bankası <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12hd-2013-25615.htm&kw=alonj#fm> s.e.t.21.03.2017.
- Can, Mertol** (2011) Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara. Kazancı Bilgi Bankası, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12hd-2012-12195.htm&kw=alonj#fm> s.e.t. 21.03.2017.
- Ekici, Akın&Durakanoğlu, Nihayet**, (2013) Türk Hukukunda ve Dış Ticarete Poliçe, İstanbul. Kazancı Bilgi Bankası, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12hd-2012-12420.htm&kw='2012/12420'#fm> s.e.t. 24.03.2017.
- Erdem, Nuri** (2008) Kambiyo Senetlerinde Senet Metninde Değişiklikler (Tahrifat), İstanbul. <http://portal.webtasari.net/wp-content/themes/haberv8/yazdir.php?id=184> s.e.t.08.04.2017.
- Erman, Eyüp Sabri** (1973) Poliçe- Bono- Çek ve Kambiyo Senetlerine Ait Özel Takip Yolları, Ankara. <http://www.resmigazete.gov.tr/eski-ler/2010/01/20100120-11-1.pdf> s.e.t.08.04.2017.
- Günay, Erhan** (2015) Ciroolu Çeklerde Yetkili Hamil, Ankara.
- Hacıömeroğlu, Oğuzhan** (2010) 'Kıymetli Evrak Hukukunda Ciro' (Yüksek Lisans), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztan, Fırat** (2012) Kıymetli Evrak Hukuku, Güncelleştirilmiş 17.Bası, Ankara.
- Poroy, Reha&Tekinalp, Ünal** (2013) Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Gözden Geçirilmiş 21. Bası, İstanbul.
- Pulaşlı, Hasan** (2015) Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 4.Baskı, Ankara.
- Sevi, Ali Murat** (2014) Anonim Ortaklıkta Payın Devri, 3.Bası, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Turanlı, Hüsnü** (2015) Sermaye Ortaklıklarında Payın Devri, İzmir Barosu Dergisi, S.2, s.13-56.
- Ülgen, Hüseyin&Helvacı, Mehmet&Kendigelien, Abuzer&Kaya, Arslan** (2013) Kıymetli Evrak Hukuku, 8.Bası, İstanbul.